

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA:

NEČAKANE A NÁHLE

Téma:	Zameranie:
životná spokojnosť, subjektívna pohoda, stratégie zvládania problémov, emócie, krízová intervencia, médiá, prevencia	<p>Psychologická disciplína: sociálna psychológia, pedagogická psychológia, vývinová psychológia</p> <p>Odporúčaný odbor štúdia: mediálne a komunikačné štúdiá, učiteľstvo a pedagogické vedy, bezpečnostné vedy, lekárstvo a ošetrovateľstvo</p>

1 Hotelová akadémia, ktorú Marek navštevuje piaty rok, je relatívne veľká škola. Poskytuje
2 štúdium vo viacerých študijných a učebných odboroch. V tomto, pre Mareka poslednom
3 školskom roku, ju navštevuje viac ako 500 študentiek a študentov, čomu zodpovedá aj viac
4 ako 40-členný pedagogický zbor. Aj keď by sa mohlo zdať, že na takej škole sa stratíte v dave,
5 u Mareka to neplatí. Mnohí, aj z mladších ročníkov, ho dobre poznajú. Je totiž v škole aktívny.
6 Zapája sa nielen do športových podujatí, ale školu reprezentuje od tretieho ročníka aj na
7 barmanských súťažiach. Pre školu získal nejedno ocenenie. A to nebolo naozaj ľahké. Len si
8 to skúste, namiešať a dekorovať originálny nápoj s dvoma povinnými ingredienciami
9 a naservírovať ho v troch porciách za 6 minút. A to v konkurencii 33 súťažiacich z 18 stredných
10 škôl zo Slovenska, Francúzska, Belgicka, ale aj z Českej republiky či Cypru. „*Chce to pevné*
11 *nervy, a najmä ruky,*“ vraví Marek so smiechom.

12 Jeho veľkým snom posledných pár rokov je pokračovať v tomto zameraní aj
13 na vysokej škole. Hotelierstvo, cestovný ruch a marketing v bakalárskom stupni štúdia však
14 ponúka len jediná univerzita a tá požaduje školné za semester vo výške skoro 2000 eur.
15 S rodičmi sa už o tom rozprával niekoľkokrát a dohodli sa, že školné mu zaplatia oni a on si
16 skúsi privyrobiť na brigádach na stravu, ubytovanie a všetko, čo bude potrebovať. No teraz,
17 dva mesiace pred maturitou, sa všetko zmenilo. Otec sa rozhodol ostať v zahraničí, kam
18 predtým často cestoval. Služobné cesty však nakoniec, ako sa ukázalo, boli cesty za novou
19 rodinou. Jeho nová partnerka čaká bábätko a život v cudzine je finančne náročnejší, vraví otec
20 a očakáva, že to Marek isto pochopí.

21 Mama je nastávajúcim rozvodom zdrvená, a ak neplače, rieši, ako sama utiahne domácnosť
22 z učiteľského platu. Myslieť v tejto situácii na učenie, to sa prosto nedá. Skúšobné písomky so
23 slovenčiny i angličtiny úplne pokazil a od učiteľiek stále počúva: „*Čo sa deje Marek? Teraz*
24 *musíš zabráť, nie uberať!*“ Poslednou kvapkou bol rozchod s Ninou. Zdalo sa, že mu bude zo
25 začiatku veľkou oporou. Po čase však začala byť stále viac nervózna a nakoniec Mareka odbila
26 s tým, že jej rodičia sú rozvedení už 5 rokov, podobne ako rodičia viacerých jeho kamarátov,

27 a nikto pre to toľko ako on nenarieka. Zdá sa mu, akoby sa mu aj v škole ostatní začali viac
28 vyhýbať. Áno, nie je už ten veselý a bezstarostný chalan, ale čo to nechápu? Bude mať
29 súrodenca, o ktorého nestál, stratí rodinu a na sen o vysokej škole môže zabudnúť. Napadajú
30 mu myšlienky, že to celé vlastne nemá zmysel. Ak to nemá byť, ako si vysníval, tak nech to
31 nie je vôbec. Tento scenár mu beží v hlave stále častejšie.

32 Dnes sa toho naozaj nakopilo. Marek má za sebou prebdenú noc. Rodičia sa neustále hádali,
33 pokašlal ústnu odpoveď z hotelového a gastronomického manažmentu a do toho sa od
34 kamoša dozvedel, že Ninu videl v kine s iným chalanom. Ani nevie, čo mu to napadlo. V triede
35 horúco, všade pootvárané okná, plno ľudí, ale on sa napriek tomu cítil sám. Vstal a priblížil sa
36 k oknu. Najprv prestrčil jednu nohu a už to šlo samo. Sedel na parapete. Čas zastal. Okolo
37 seba počul len hučanie. Ako prvá si ho všimla Alena. Skríkla. Braňo vybehol na chodbu po
38 učiteľku. Všetci boli vydesení. Dozorujúca učiteľka do triedy nazrela, zbadala Mareka a len
39 skonštatovala: „Marek, čo tam robíš, pod' dovnútra!“ Keď Marek nereagoval, skríkla na neho,
40 aby sa ihneď vrátil do triedy a zbytočne na seba neupozorňoval, inak zavolá otca a pôjde
41 domov.

42 Do triedy začali nazerať decká z iných tried a tí, ktorí trávili prestávku vonku, sa nakopili pod
43 oknami ich triedy. Niektorí s mobilmi v rukách, pripravení na senzáciu. Zo šoku sa prvý
44 prebral Jakub. Začal sa k Marekovi pomaly približovať a prihovárал sa mu. Medzitým bežala
45 Ema po triednu učiteľku dúfajúc, že vydesenej triede, a najmä Marekovi, aj tento raz pomôže.
46 Minúty do jej príchodu boli nekonečné. Jakubovi sa však podarilo zaujať Marekovu pozornosť
47 a ten sa jednou nohou, potom pomaly druhou, vrátil do triedy. Keď vošla triedna, sedel už na
48 zemi schúlený do kľbka. Zazvonilo a život školy sa pohol ďalej. Pre zvyšok triedy to
49 znamenalo španielčinu.

50 Marek odišiel s triednou do jej kabinetu. Tá spolu s uvareným čajom kládla aj množstvo
51 otázok: „Marek, čo to robíš? Čo sa deje? Na čo si myslel, keď si vyliezol
52 na tú parapetnú dosku? Uvedomuješ si, čo si urobil? Preboha, vieš, ako sa to mohlo skončiť? Ved'
53 sme na treťom poschodí. Nerozumiem Ti!“ Odpovede od Mareka neprichádzali, ale vlastne na
54 ne ani nebol priestor. Učiteľkin hlas sa triasol, podlamovali sa jej kolená, s čajom prichádzalo
55 aj strašné poznanie, že o Mareka mohli navždy prísť. Kdesi v pozadí jej bežalo, čo treba teraz
56 urobiť, koho skontaktovať. V škole neboli riaditeľ ani psychologička, obaja absolvovali práve
57 dlho plánované školenie. Na dvere kabinetu jemne niekto zaklopal. Bol to Jakub. Učiteľka
58 vyšla von, dvere nechala mierne otvorené. Marek počul Jakubovo šepkanie, učiteľkin hlasný
59 vzdych a otázku: „Odfotili ho?“

1 Peter, 55-ročný riaditeľ školy, rozpráva o situácii zo svojho pohľadu

2 *Vo funkcii riaditeľa som už viac ako 5 rokov, no ako učiteľ v škole fungujem ďalších 10. Nikdy by*
3 *som neveril, a myslím, že tak to mali do toho dňa viacerí, že sa takéto niečo stane na našej*
4 *strednej škole. V ten deň som bol spolu so školskou psychologičkou, ktorá vedie náš školský*
5 *podporný tím, na školení. Počas prestávky som zistil, že mám asi 10 neprijatých hovorov.*
6 *Niektoré boli od sekretárky školy, jeden od zástupkyne a ďalšie z neznámych čísel. Ako prvé som*
7 *volal sekretárke, ktorá ma stručne informovala, čo sa v škole udialo, a zároveň, že do školy volali*
8 *ľudia z kancelárie starostu, ale i zástupcovia rôznych médií. Ihneď sme sa zo školenia*
9 *ospravedlnili a vyrazili do školy. Cestou som riešil telefonát so zástupkyňou, zároveň som volal*
10 *starostovi. Oznamil mi, že vzhľadom na to, že sa šíria po internete fotografie z udalosti, ozvalo*
11 *sa niekoľko médií. Jeho vyjadrenie pre nich obsahovalo potvrdenie, že k udalosti došlo, no*
12 *vzhľadom na to, že nie sú tieto informácie komplexné, nebude sa k prípadu vyjadrovať.*

13 *Nechápal som. Aké fotografie? Predsa je zakázané v škole používať mobily bez povolenia*
14 *vyučujúcich. Snažil som sa utriediť si všetko v hlave. So psychologičkou, ktorá medzitým volala*
15 *s našim centrom poradenstva a prevencie, sme riešili postup, ktorým by sme mali veci v škole*
16 *zorganizovať, nastaviť si nejaký plán, aj keď sme tušili, že sa veci prosto dejú a budú sa meniť.*
17 *Vedel som, že niektoré aspekty tejto situácie budú ťažké, ale je náročné myslieť na veci, ktoré*
18 *prídu, na následky, ktoré situácia prinesie. Úplne nový pre mňa bol kontakt s médiami. Nikdy by*
19 *som neveril, že dokážu tak rýchlo reagovať. Doteraz sme pre nich neboli zaujímavým objektom.*

20 *Čo ma ale naozaj zaskočilo, bola miera viny, ktorú niektoré osoby, pracujúce s touto triedou*
21 *a Marekom, prežívali. Pramenila z nedostatočnej a nevhodnej reakcie v daný deň, ale*
22 *i z neschopnosti odhaliť, že sa niečo s Marekom deje, či pomôcť zvyšku triedy spracovať, čo sa už*
23 *stalo. Riešili sme, ako pracovať so všetkými aktérmi školy, lebo veď nejde iba o jednu triedu,*
24 *jedného chalana. Zasiahlo to všetkých. Aj tých mimo školy, jeho rodičov, blízke i vzdialenejšie*
25 *okolie. Aké vysvetlenie odo mňa očakávajú, ako to mám ustáť tak, aby som zostal ľudský*
26 *a pritom vecný, aby som eliminoval negatívne dôsledky. Keď si predstavím, že by som musel*
27 *oznámiť rodičom, že ich dieťa sa už zo školy nevráti živé...*

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Nečakane a náhle*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/necakane-a-nahle>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.